

כדורגל

המלך בא לביקור

שנתיים וחצי חלפו מאז פשט "המלך" של הכדורגל הישראלי, גיורא שפיגל, את מדי קבוצתו מכבי תל-אביב ואת מדי נבחרת ישראל בכדורגל. גיורא, בנו של אליעזר שפיגל, אחד מכדורגלני העבר המפורסמים של הכדורגל הישראלי, הלך לרעות בשדות זרים. הוא לא הצטרף אל אחת מקבוצות הצמרת של הכדורגל הישראלי, אבל מצא את מקומו בשורותיה של קבוצת הכדורגל הצרפתית המקצועית ענית ראטינג שטרסבורג, המשחקת בליגה הראשונה.

השבוע, בעת ביקור מולדת בארץ, אחי רי שראה מעט מהמתרחש על מגרשי הכדורגל במדינה, יכול היה גיורא שפיגל בן ה-28 לסכם את התרשמויותיו.

כסף יש — חובות אין. "אחרי עשר שנים של הופעה בליגה הלאומית בארץ," אמר שפיגל, "ראיתי שאני פשוט לא מתקדם מבחינה מקצועית. הגעתי למסקנה שכישרוני בכדורגל זה לא הכל. אמרתי לעצמי שזה לא צודק שמשום שבישראל אין כדורגל מקצועי אמשך אני להיות חובב."

"היום אני משוכנע כי הכדורגל הישראלי מספר בחמש דרגות אחרי הכדורגל הצרפתי. צריך לזכור שיש הבדל עצום בין הליגה הצרפתית, בה אני מופיע כבר יום, לבין נבחרת צרפת. בליגה הצרפתית משחקים הרבה כדורגלנים זרים. אין מה להשוות בינם לבין שחקני הנבחרת. לדעתי אפשר היום לדרג את הכדורגל הצרפתי, זה שמציגים בליגה, בין הכדורגל האנגלי-גרמני והכדורגל השבדי.

"בניגוד למה שקיים בארץ, יש לכל קבוצה בצרפת מיגרש יוצא מן הכלל. המיגרש של הקבוצה שלי בשטרסבורג מכיל 33 אלף מקומות. בדרך כלל באים לחזות במשחקים שלנו 20 אלף צופים. כשאנחנו לא טובים כל כך, כמו השנה, באים 15 אלף איש כל מישחק."

או כדורגל, או עסקים. "אני לא בא בטענות לכדורגלנים בישראל," מוסיף שפיגל, "אני הייתי אחד מהם תקופה די ארוכה. אבל אני נגד השיטה השלטת בכדורגל הישראלי. הכדורגל חייב להפוך לכדורגל מקצועי. זה לא יכול להיות ששחקן יהיה גם כדורגלן וגם בעל-עסק, בזמן פעילותו ככדורגלן מן השורה. אי אפשר לרוקד על שתי תונות. מי שרוצה להיות כדורגלן מקצועי, שיותר על העסקים שלו. הוא יכול לפתוח עסק לאחר סיום הקאריירה שלו. כדורגלן חייב להתמסר אך ורק לכדורגל."

"אותי אף אחד לא הכריח להפוך למקצוען. ההיפך הוא הנכון. אבל אני אוהב את העבודה הזאת. אני ממש מאהב בחיים האלה. סדר היום שלי, מתחיל בשעה 9.00 בבוקר, כשאני מגיע לאימון שנימשך עד 10.15 בבוקר. מכאן ואילך אני חופשי לכל היום. המאמץ באימון הוא גדול מאוד. אני משקיע הרבה כוח. בסיום כל אימון אני מוריד שני קילוגרם מים ממישקלי. האימון היחיד שאני עורך בבוקר, מספיק כדי לקבל כושר גבוה."

"הכדורגל הישראלי לא צריך להתחמק מהמציאות. את השחקנים צריכים להתחמק על חווי-עבודה. שיידעו היטב מהן היתרונות ומהן היתרונות שלהם. חוסר ההגדרות בכדורגל הישראלי יוצר את הבלאגן. מי שמרוויח מהתותו ובוהו הוא הכדורגלן עצמו. מי שמפסיד הוא הכדורגל בכלל והקהל בפרט."

"יש בכדורגל הישראלי מיספר נוהגים שאני לא נתקל בהם באירופה. בכל בני קור שלי בישראל שואלים אותי חברי הכדורגלנים: נו, גיורא כמה אתה מרוויח? אני לא אוהב לחסות בעסקים של אנשים ואני לא סובל שמישהו מנסה לחטט בחווי-העבודה שלי."

אחרי הצהרה כזאת כבר לא היה מנומס לשאול כמה הוא משתכר ככדורגלן חווה. **לא בא לבלות.** מישפחת שפיגל הייתה מונה ארבע נפשות, התאקלמה מהר בכדורגל. לגיורא האב, שני ילדים. האחד ירון בן ה-3, והשנייה אלינור בת ה-7 חודשיים בלבד. "אישתי", אומר גיורא, "אינה עובדת. היא מספיק עסוקה עם שני הילדים. היא משתדלת ליהנות עם החיים בצרפת. לבלות לא חסר לנו. אנחנו בקשר הדוק עם המושבה הישראלית ועם

הבעל-הדייל

אברהם אייזנברג, כלכל ותיק באל-על ומי שהיה לפני שנים רבות כוכב הסרט חולות לוהטים לצידה של זליה לביא, הפך בין טיסה אחת למישנה את הבית שלו ושל אריק ביפו אחד היפים בארץ.

חמונה בטבע

אריק יושב מול אחת מאורחות הגלריה באחת מפילות הגן הנפלא. שאותו הקימו הוא ואברהם ביחד בביתם אשר ביפו. הפינה מיועדת לציירים שירצו לנצל אותה לקבל השראה ולצייר במקום.

נפלות על הבית מצד אורחים, שגילו לפי תע את פינת-הירוק הכפרית בלב העיר הגדולה, נטעו בלב השניים את הרעיון לפתוח במקום גלריה-לאמנות.

אריק בן ה-36 ואברהם בן ה-39 אמרו — משך חודשים ארוכים הם הפכו באוצרותיהם של אמני הבד, המיכחול, הרבס והתימר, וקיבצו אוסף ענק של יצירות אמנות שנושאן כנושא התערוכה הן פותחת. ואם לא די בכך, הם בנו לטוב מקסים, אותו הציבו ליד הכניסה לבית, ובו נתנו תנוגול ותרגול אמיתיים ומקרים. ובתוך סלסלת-ענק, במרכז אולם התצוגה, הניחו פוחלץ של תרגול על כמה עשרות ביצים קשות, ציבועניות.

במוצאי-השבת האחרונה נחנכה התערוכה ונחנכה הגלריה. אריק ואברהם הגילו בים החלו כבר טווים את התוכניות הבאות שלהם, שכולן סובבות סביב הבית והגינה: בית-תה המים ואינטימי, קונצרטים קאמריים בצל העצים, הופעות של אמנים קלאסיים מחו"ל, מקום-מיפגש לאמנים ואישי-חברה.

לאירחי הפתיחה, שלא הדלו להתפעל מהמקום, היה ברור מתוכניותיהם של אריק ואברהם דבר אחד: גם אם יבצעו השניים רק עשרה אחוזים מתוכניותיהם, הרי בזכות המרץ, הכישרון וטוב-הטעם תהפוך גלריית 13 וחצי, השם שאותו העניקו למקום החדש — מונמארטר של יפו.

שטח-אדמה נרחב סביבו. בקומה הראשונה שלושה חדרים גדולים וחצר יפהפיה, וב"קומה השנייה ארבעה חדרים ואולם ענק. אריק, אשר בפרס היה בעליה של מיס-עדה-מרמרה טיפוסית ברובע הלאטיני ואב"רהם, שחקן-קולנוע לשעבר וב"15 השנים האחרונות כלכל באל-על, החליטו להקדיש כל רגע פנוי מומנם לשיפוץ הבניין והפיכתו ל"לבית הכי יפה במינור-התיכון".

"עשינו את הכל לבד. אני הייתי אחראי יותר על הצד של הבנייה, דאגתי להכין מלט, להביא לבנים, זכוכיות, מרצפות וחרסיות", סיפר השבוע אברהם. "ואילו הממלכה של אריק הייתה הגינה. בין שאר הדברים שאריק עשה בחיים שלו, זה להיות גנן."

תוך שנתיים, כשהם מסרבים להשתמש בשירותיהם של פועלים זרים, הפכו ה"שניים את הבית שברחוב דולפין פנינת חמד. בניין גדול, הבנוי בכנייה יס-תיכון גית מובהקת, קירותיו הישרים מסויידים לבן וסביבו גינה ציבוענית ועשירת-צימ"חיים אשר כמותה אפשר למצוא כיום רק בטרטים."

כשהחלו השניים מתעניינים בתולדות הבית, התגלה להם כי הוא היה שייך ל"כנסייה הסמוכה, וניבנה יחד עימה על-ידי ריצ'ארד לביא-ארי, במסעו לארץ.

העובדה שאהבתם הגדולה ביותר של אריק ואברהם היא לארח ידידים, וגם ההת-

חווה עם ראטינג שטרסבורג. "אחרי סיום החווה אהיה פתוח להצעות, אך אני חושש ששום קבוצה ישראלית לא תעמוד בדרישותי הכספיות", מזהיר גיורא.

משהו הישנה באופיו. לפני שנתיים וחצי הסתכלו עליו בישראל כעל כדור החבר'ה של מועדון הכדורגל. לישראל אני לא כלל. אני בא פעמיים בשנה לבקר הורים, מישפחה וחברים. אני מריגיש שהביקור שלי בישראל עובר יותר מדי מהר, אולי מפני שיש לי הרבה מה לעשות."

מעריציו של גיורא שפיגל לא יוכלו לראותו מופיע על מישפחה הדשא בארץ, לפני קיץ '77, המועד בו יפוג תוקף

כדורגלן שפיגל איזה מין מקצוע?

רגלן המשחק ב"הליכה" ואינו משקיע כוח במישחק. היום הוא יותר ממוכה. ניוהר שלא לאכול מאכלים צרפתיים מסוי בלים בשמן. השינוי הדרסטי באורח חייו של גיורא, בא לידי ביטוי בביקורו החטוף בישראל: "היום אני הולך להתאמן מכבי תל-אביב. אני לא הולך לעשות רושם. אני צריך לשמור על כושר. אני חי היום מהכדורגל."

ליקוי חמה

איש לא האמין שהדבר עלול להתחולל. אבל כאשר אירע הדבר, שיפשו אלפי הצופים שהתכנסו באולם גורן-ירועאל שבקיבוץ מזרע את עיניהם בתמונה. אלו-פח הכדורסל הבלתי מעוררת של המדינה, מכבי תל-אביב הפסידה.

לא היתה זו טעות בלוח התוצאות. וגם לא היתה זו קבוצת חוץ מקצוענית, ש"הנחילה למכבי תל-אביב הפסד בעמק. חבר רת קיבוצניקים מקיבוצי העמק, המשחקים בקבוצת גבת/יגור העיפו את מכבי תל-אביב על שלל כוכביה ממשחקי גביע ה"מדינה בכדורסל כבר בשלב שמינית הגמר. יותר מדי ימים שחורים. במשך 15 השנים האחרונות חתמה מכבי תל-אביב קבע על משחקי הגמר בגביע המדינה בכדורסל. 13 פעמים אף ניצחה במשחקי הגמר, ונטלה את הגביע עם או בלי האליפות. משום כך, כאשר הפסידה השבוע ל"גבת/יגור בתוצאה 66:69, היתה זו הרבה יותר מהפתעה."

פחות משבוע אחרי הפסדה האסטרטוגמי לריאל מאדריד, במיסגרת משחקי גביע אירופה לאלופות, ושלושה ימים לפני משחק הגומלין בתל-אביב, העיד הפסדה של מכבי במיזרע כי משהו חמור מתחולל בקבוצה. כל קבוצה יכולה לתפוס "יום שחור", ואף חברת-ביטוח לא תבטח ניצחון אפילו לקבוצה המקצוענית ביותר. אבל מה שקרה למכבי תל-אביב במיזרע העיד על משבר מוראלי עמוק, מעין ליקוי חמה של ה"אלופה" המשפיע על יכולת השחקנים. במכבי תל-אביב אין מחפשים סיבות להפסד. מנהלי הקבוצה מנסים להתייחס אליו כאל עוד מקרה ביש ולהתעלם ממנו. בתיקויהם של הקבוצה התגבר על המשבר. אבל גם להם ברור שעוד יום שחור אחד כזה למכבי, עשוי לנפץ את גינת עליונותה הבלתי מעוררת בכדורסל הישראלי. יהיה זה אולי אסון למכבי, אבל סימן טוב לכדורסל הישראלי כולו.